

Maatoossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Maatoossi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda d'aliyaa gidiyaawaanne S'oossay kase Ec'a C'aak'uwaan bare asaw immeedda hidootaa k'aalaa poleeddawe Yesuusa baggana gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa oyk'k'eeddawaa. Ha mishiraachchuwaa k'aalay Yesuusi untuntu gidдон yelettiide dic'c'eeddawe Ayihudatuu s'alalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de'iyaa asaassa.

Maatoossi s'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalay daro akeekan s'aafetteedda mas'aafaa. Yesuusa yeletaan doommiide, I s'ammak'etteeddawaanne I paac'etteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I k'aalaa odeeddawaa, tamarisseeddawaanne harganchchatuwaa patseeddawaa odee. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yersaalame beeddawaanne I ha alamiyaan gam"eedda wurssetsaa saaminttaan haneedda yewatuwaa k'onc'c'issee. Hewanttukka I kak'ettowaa, hayk'k'eeddawaanne denddeed-dawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa K'aalay Yesuusa, S'oossaa higgiiyaa biletsaa immanaw maatay de'iyawaanne S'oossaa Kawutetsaabaa erissiyaa wolk'k'aama tamarissiyaawaa ootsiide shiishsheedda. Aa timirttiyaappe dariyaa baggay,

dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu
saan shaakettee.

1. S'oossaa kawutetsaan de'ana asaa eeshshaa,
oosuwaa, maataanne wurssetsaa kaac'aa
odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat. 5:1—
7:28).
2. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu
Mishiraachchuwaa K'aalaa tamarissanaw
beedda wode untunttoo imetteedda kaalet-
suwaa (Mat. 10).
3. S'oossaa kawutetsaabaa tamarissishshin
shiik'eedda dumma dumma leemisatuwaa
(Mat. 13).
4. Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa
timirttiyaa (Mat. 18).
5. Ha"i wodiyaa wurssetsaanne S'oossaa
Kawutetsaa yuussaa s'eelliaawaan
imetteedda timirttiyaa (Mat. 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zeretsaanne yeletaa
1:1—2:23
S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-12
Yesuusi s'ammak'ettowaanne paac'ettowaa
3:13—4:11
Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:12—
18:35
Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 19:1—
20:34
Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa
wurssetsaa saaminttaa 21:1—27:66
Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa
28:1-20

*Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa
(Luk'. 3:23-38)*

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa.

² Abraahaame, Yisaak'a yeleddda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleddda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeleddda.

³ Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleddda; Paareese, Hes'iroona yeleddda; Hes'iroone, Raama yeleddda.

⁴ Raame Aminaadaaba yeleddda; Ami-naadaabe, Na'asoonaa yeleddda; Na'asoone, Selimoona yeleddda.

⁵ Selimoone, Ra'aabo geetettiyaa mishirattippe Boo'eeza yeleddda; Boo'eezi, Uruuto geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeedda yeleddda; Iyyoobeede, Issey yeleddda.

⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleddda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleddda.

⁷ Solomone, Robi'aama yeleddda; Robi'aame, Aabiyaa yeleddda; Abii, Asaafa yeleddda.

⁸ Aasaafe, Yoosaafees'a yeleddda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleddda; Iyyooraame, Ooziyaana yeleddda.

⁹ Ooziyaane, Iyyoo'aataama yeleddda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleddda; Akaazi, Hizk'k'iyaasa yeleddda.

¹⁰ Hizk'k'iyaase Minaasa yeleddda; Minaase, Amoos'a yeleddda; Amoos'e, Iyyoosiyaasa yeleddda.

11 Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne* Aa ishatuwaa yeleedda.

12 Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.

13 Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'eema yeleedda; Eeliyaak'eemi, Azooraa yeleedda.

14 Azooraa Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda.

15 Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaak'ooba yeleedda.

16 Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

17 Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Daawiteppe doommiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi† yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa.

*Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa
(Luk'. 2:1-7)*

* **1:11** Hewaa guussay, Yo'aakina giyaawaa; k'ay payduwaa 12 de'iyawookka biletsay ittuwaa. **1:11** 2 Kat. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20 † **1:17** Kiristtoosa, giyaawe Giriike k'aalaanna gidoodde, Mesih guussay Ibiraayiss's'e k'aalaanna gidiide laa"uwaa biletsaykka «Oketteeddawaa» guussaa.

18 Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de'aadde, Geeshsha Ayyaanan shahaaraaddu.

19 Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda.

20 Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan§ aanana gaketttiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan sha-haareedda diraw* izo akkanaw yayyoppa.

21 Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda.

22-23 K'ay Goday nabiya baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa.

24 Yooseefo gem"ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan,

‡ 1:19 Yooseefo s'illo asaa giyaa k'ofaw heezzu ogiyaan bilet-say imettana danddayee: 1. S'oossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyaa asaa; amaliyaa lo"o asaa. 2. Garaa (k'aretanchchaa). 3. Lo"uwaa. Hewaa guussay, ubbaa kaala lo"obaa ootsiyaa asaa guussa. § 1:20 Akumuwaan guussay, c'ookka go"enna aku-

muwaa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaa guussay, S'oossay likke k'onc'ciyaa ogiyaa. * 1:20 Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiya Na'ay, S'oossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa.

1:21 Luk'. 1:31 1:22-23 Isa. 7:14

Mayraamo bare golle afeedda.

²⁵ Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2

Dolahaa Baggappe Yeedda S'oolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay* awayifii doliyaa baggappe Yerusaalame yiide,

² «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana keseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino.

⁴ Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta s'eesiide, «Kiristtoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Unttuntu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa. Nabii, «
«Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme,
neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama
katamatuwaappe laafakka.
Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanawaa»

^{1:25} Luk'. 2:21 * ^{2:1} S'oolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa biletsaan eranchcha asatuwaa guussaa.

giide s'aafeedda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oolinttii untunttoo beetteedda wodiya untuntuppe geeshshiide ereedda.

⁸ Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiidde, «Biide na'aa loytsi koyyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taan akka erissite» yaageedda.

⁹ Untunttu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana untunttu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyasaa gakkiiide ek'k'ana gakkanaw, s'oolinttii untuntta kaaletseedda.

¹⁰ Untunttu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino.

¹¹ Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyawaa be'eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa[†] aw imotaa shiishsheeddino.

¹² Untunttu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan untuntta, «Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibs'e Betussaa

¹³ Untunttu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay akumuwaan Yoosefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiyaa diraw,

2:5-6 Mik. 5:2 [†] **2:11** *Is'aanaanne kawaraa*: Is'aanay, maaddiyaa d'iiliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa d'iiliyaa gidiide shittuwaadan maaddee.

denddaade na'anne Aa daayo akkaade Gibbs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Yooseefo k'amma denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Gibbs'e gadiyaa beedda; Goday nabiya baggana, «Taani ta na'aa Gibbs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda.

Heroodise K'eri Naanaa Wod'iseedda

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeeddawanttu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolinttii kase beetteedda wodiya unttuntuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Nabiya Ermaasi,
«Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa
katamaan sisetteedda;
Raaheela bare naanaw yeekkaw.
Unttuntu hayk'k'idiggo diraw,
agga giina, aggenaan is's'aaddu»
giide odeeddawe poletteedda.

Gibs'eppe Simaa

¹⁹ Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibbs'en Yooseefo akumuwaan beettiide

²⁰ Aa, «Dendda; na'aanne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawanttu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda.

²¹ Yooseefo denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteed-dawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttena erite giina, Galiilaa gadiyaa beedda.

²³ Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyaa asaa»[‡] giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi K'aalaa Odeedda (Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹⁻² He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaan odiidde yeedda.

³ Ayaw gooppe, nabiyyaa Isiyaase, Yohaannis-abaa odiidde,

«Ittuu mela biittaan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka
aw sitti ootsite» geedda»
yaageedda.

[‡] **2:23** Hawaa geeddawe onentto erettenna. **2:23** Mar. 1:24;
Luk'. 2:39; Yoh. 1:45 **3:1-2** Mat. 4:17; Mar. 1:15 **3:3** Isa. 40:3

⁴ Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazzuwaa eessaa.

⁵ Asay he wode Yersaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino.

⁶ Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda.

⁷ Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne* Saduk'aawanatuu† s'ammak'ettanaw barekko yiyaawantta be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'uu yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawe?

⁸ Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, ootsite.

⁹ Hintte hinttenttu wozanaan, «Abraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee.

¹⁰ Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo'o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

¹¹ «Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan s'ammak'ay;

3:4 1 Kat. 1:8 * **3:7** *Parisaawatuwaa*: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** *Saduk'aawanatuwaa*: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaappe Muse s'aafeedda koyro ichcheshu mas'aafatuwaa giddon de'iyaa Wogatuwaa s'alalaan ammaniyaawantta.

shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana.‡ I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyaa asaa gidikke.

12 Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa katsaa loytsi geeshshee; bare zarggaa diyiyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteedda
(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)

13 Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetettiyyaa shaafaa aakko beedda.

14 Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda.

15 Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa di-raw, ha"i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

16 Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu dooyettina, S'oossaa Ayyaanay harap'p'iyaaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla yiyaa wode be'eedda;

17 k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa» yaagiyyaa k'aalay yeedda.

‡ 3:11 Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana: Guus-say Yesuusi yiide asaa garssa ayaanaa asatetsaa laammiyaawaa tamarissiyaawaa. 3:17 Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35

4

Yesuusi Paac'etteedda (*Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13*)

¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda.

² Yesuusi oytamu gallassanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan koshatteedda.

³ S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane ha shuchchatuwaa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliiyaa s'eeraan essiide,

⁶ «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan,
«S'oossay bare kiitanchchatuwaa
new azazanawaa»
k'ay «Unttuntu ne gedii shuchchaan
d'ubettenna mala,
barenttu kushiyan neena dentsanawantta»
yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan, «Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁸ K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyaa kawutetsaa ubbaanne untuntu bonchchuwaa

⁹ bessiide Aa, «Neeni taw gulbbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta» geetetti s'aafetteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa ag-gina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Bare Tamarissiyaa Oosuwaa Galiilaan Doommeedda

(Mar. 1:14-15; Luk'. 4:14-15)

¹² Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetettiyaa gadiyaa beedda.

¹³ Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma kata-maa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaa-biloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyaa Gali-ilaa abbaa mataan de'ee.

¹⁴ Hawe haneeddawe nabiyaasi,

¹⁵ «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan,

abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan,

Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaan,

¹⁶ d'umaan de'iyaa asay,
wolk'k'aama poo'uwwa be'eedda.

K'ay hayk'uwaa kuway de'iyaa gadiyaan utteed-
dawanttoo
poo'uu keseedda»
yaageeddawe polettana malaasa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,
«Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe,
saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa»
giide k'aalaa oduwaa doommeedda.

*Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa
S'eegeedda
(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)*

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde,
laa"u ishatuu P'es'iroosa geetettiyaa Simooninne
Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa oyk'k'iyaa wantta
gido diraw, dabbaa* abbaan yeggiyaawantta
be'eedda.

¹⁹ Unttuntta, «Taana kaallite; taani hinttena
moliyaa oyk'k'iyaa waadan asaa taakko ahiyaa
ogiyaa tamarissana» yaageedda.

²⁰ Unttuntu ellekka barenttu dabbaa aggiide,
Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sintsakko biidde,
hara laa"u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa
Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisaa be'eedda;
unttuntu barenttu aawuwaa Zabddiyoosanna
haatsaa bolla biyaa wonggiriya gidдон
barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'iide,
s'eeseedda.

4:16 Isa. 9:1-2 * **4:18 Dabbaa:** Hawaa guussay moliyaa
p'iranaw woy oyk'k'anaw haatsaan yeggiyaa amaraatsuwan
marabiyaa giyaawaa.

22 Unttuntuu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Patseedda

(Luk'. 6:17-19)

23 Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidde, kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddinne k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda.

24 Aa waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; duma duma harggiyaan oyk'ettiide harggeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan oyk'etteeddawantta, yiic'uwaa sakuu de'iyaa wantta, k'ay gunddeeddawantta Asay Yesuusakko aheedda; I unttunta patseedda.

25 C'ora Asay Galiilaappe, tammu kata-matuwaappe, Yerusaalameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gidiide Tamaarisseedda Timirttiyaa

(5:1–7:29)

1 Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyaawanttu aakko shiik'eeddino.

2 Unttunta hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiyaa Asatuwaa

(Luk'. 6:20-23)

- ³ «Barenttu ayaanaa de'uwaan,
hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjet-
teeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untunt-
tussa.
- ⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta minisana.
- ⁵ Ashikke gideeddawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
untuntu sa'aa laattana.
- ⁶ S'illotetsaa koshattiyaawanttunne saamet-
tiyaawanttu,*
anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta kalissana.
- ⁷ Maariyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
S'oossay untuntta maarana.
- ⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
untuntu S'oossaa be'ana.
- ⁹ Asaa sigetsiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta,
bare naanaa giide s'eesana.
- ¹⁰ S'illotetsaa diraw,
yederssettiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untunt-
tussa.†
- ¹¹ «Hintte taana kaalliyaa diraw, Asay hinttena
boriyaa wodenne waayissiyaa wode, k'ay hintte

5:4 Isa. 61:2 **5:5** Maz. 37:11 * **5:6** Hawaa biletsey S'oossaw
eeno giyaawantta woy lo"obaa woy tumobaa ootsiyaawantta
guussaa. † **5:10** *Saluwaa kawutetsay untunttussa*: Guus-
say he asatuu saluwaa kawutetsaa laattanaw danddayiyaawantta
gidiyaawaa bessee.

bolla iitabaa ubbaa wordduwaan haasayiyaa wode, hintte anjetteeddawantta.

¹² Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino.

*Mas'iniyaanne Poo'uwaa Leemisuwaa
(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)*

¹³ «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal'ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal'etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamettanaappe attin, sintsaw ayinne maaddenna.

¹⁴ «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaan kees'etteedda katamay geemmana danddayenna.

¹⁵ S'omppiyyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala, d'ok'k'iyaa saan wotseepppe attin, kammiyaa miishshaa gidдон k'um"i wot-siyaa Asay ooninne baawa.

¹⁶ Hewaadankka, Asay hintte ootsiyaa lo"o oosuwaa be'iide, saluwaan de'iyaa hintte Aawuwaa bonchhana mala, hintte poo'uu asaa sintsaan poo'o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷ «Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamaris-siyaawaa‡ d'ayissanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke.

‡ 5:17 *Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa*: Guussay Ay-ihudiyaa Geeshsha Mas'aafaa; hewenneekka Ec'a C'aak'uwaa.

18 Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw, k'ay ub-babaykka polettana gakkanaw,§ higgiiyaappe itti c'achchaykka woy k'eeri pidoliikka aad'd'enna.

19 Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus's'iyyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne haranttukka ootsanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a gidana.

20 Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday.

21 «Beni asaw, «Asaa wod'oppa; asaa wod'eedda ooninne pirddeetana» geeddawaa siseedditaa.

22 Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiyaa ubbay pirddeetana; bare ishaa boriyaa ubbay shanguwaa pirddaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, «D'ullowe» giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiik'ana.

23 Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'k'eeddabay new hewaan hassayettooppe,

24 ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kase-taade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

§ 5:18 *Ubbabaykka polettana gakkanaw*: Guussay k'aalay tamarissiyaa ubbay tumatetsaan k'onc'c'ana gakkanaw. 5:21 Kes. 20:13; Zar. 5:17

²⁵ «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi immina, polisii neena k'asho gollen yeggana.

²⁶ Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attenaan, ne maggac'c'uwaa wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho golleppe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

²⁷ «*«Woshummoppa» geeddawaa siseeddita.*

²⁸ Shin taani hinttew yaagay; *«Mac'c'awuno s'eelliide amottiyaa ubbay, bare wozanaa giddon he wode iinanna woshummeedda.»*

²⁹ Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

³⁰ K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa
(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

³¹ «*«K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo» geetetteedda.*

³² Shin taani hinttew yaagay; *«Bare machchata woshummennaan de'ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda mishiratto akkiyaawe ooninne woshummee.»*

C'aak'k'ennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ «K'ay beni asaw, «Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola» geeddawaa siseeddita.

³⁴ Shin taani hinttew yaagay; «Ubbakka c'aak'k'oppite»; saluu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa gidiyaa diraw, «Saluwaan c'aak'k'oppite»

³⁵ k'ay sa'ay Aa gedii yed'd'iyaa sa'aa gidiyaa diraw, «Sa'aan c'aak'k'oppite»; k'aykka, Yerusaalame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, «Yerusaalamenikka c'aak'k'oppite.»

³⁶ Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, «Ne huup'iyankka c'aak'k'oppa.»

³⁷ Shin hintte, «Ee» woy, «Gidenna» giite; hawant-tuppe haray Sees'aanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarennaadan Imetto Timirttiyaa
(Luk'. 6:29-30)

³⁸ « «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa» geeddawaa siseeddita.

³⁹ Shin taani hinttew yaagay; «Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shaiyyaa bak'k'ooppe, ne haddirssa bagga shaiyyaakka Aa bessa;

⁴⁰ ne shaamic'c'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma.

⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa ogiyaa ba.

⁴² Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyyiyaa urawukka diggoppa.»

Morkkiyaa Siik'ana Mala Imetto Timirttiyaa
(Luk'. 6:27-36)

⁴³ « «Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka» geeddawaa siseeddita.

⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana mala, hintte morkkatuwaa siik'ite; hinttena shek'k'iyaa wantta anjjite; hinttena is's'iyaa wanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, S'oossaa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay s'illatookka nagaranchchatookka bare iraa bukissee.

⁴⁶ Hintte hinttena siik'iyaa wanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woytay de'ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino.

⁴⁷ Hintte hinttenttu ishatuwaa s'alalaa saro-tooppe, haratuu ootsiyaawaappe aad'd'iyaa abaa ayaa ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan ootsee.

⁴⁸ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

¹ «Hintte lo"o oosuwaa asaa bessanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite; hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

² «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino.

³⁻⁴ Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo.* Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuwaa gatiyaa zaaranawaa.

*Woosaabaa
(Luk'. 11:2-4)*

⁵ «S'oossaa woossiidae, lo"a malatiyaa iitatuawaadan hanoppite; ayaw gooppe, barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonaan ek'k'iide, S'oossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino.

⁶ Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettana ne Aawuwaa woossa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa amanenna asaadan, c'oo mela zaaretsuwaa darisoppite; untunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino.

⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttena koshshiyaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.

* **6:3-4** *Ushechcha kushii ootseeddawaa haddirssa kushiikka eroppo, Guussay S'oossaappe attin, ooninne eroppo guussaa.*

9 «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woos-site;

« «Saluwaan de'iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha suntsay anjjetto.

10 Ne Kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan haneeddawaadan,
saanka hano.

11 Gallasaan gallasan koshshiyaa k'umaa
nuw hachche imma.

12 Nuuni nuuna naak'k'owanttoo
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto ga.

13 Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paac'iyaan gelissoppa.

Kawutetsay, wolk'k'ayenne bonchchuu
med'inawukka neessa.

Amen"i.)

14 «Hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa
naak'uwaa atto gooppe, saluwaan de'iyaa hint-
tenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

15 «Shin hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara
asaa naak'uwaa atto gaana d'ayooppe, hinttenttu
Aawuukka hintte naak'uwaa atto geena.

S'oomaabaa

16 «K'ay hinttenttu s'oomiyaa wode, lo"a
malatiyaa iiatuwaadan, kayyottiyaawaa
malatoppite; ayaw gooppe, untunttu
s'oomiyaawaa Asay be'ana mala, barenttu
som"iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo
tumuwa oday; untunttu barenttu gatiyaa
akkeeddino.

17-18 «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu
Aabbu hintte s'oomiyaawaa erooppe attin, Asay

erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyaa akka okettite; yaatoope, beettana hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwaan De'iyaa Miishshaabaa

(Luk'. 12:33-34)

¹⁹ «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu"iyaasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iyaw dagayoppite.

²⁰ Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu"enna saan hinttenttu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite.

²¹ Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana.

Bollaa Poo'uwaabaa

(Luk'. 11:34-36)

²² «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidoope, ne bollaa ubbay poo'o gidana.

²³ Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayoope, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan de'iyaa poo'uu d'umoope, d'umay ay keenaa daranee!

De'oo Hirrganaw Bessena

(Luk'. 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Laa"u godatoo moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiide, yekkuwaa kad'ee; itti Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayenna.

²⁵ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw,

woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁶ Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyankka k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu untuntta mizee; hinttenttu untunttuppe loytsi darikkitee?

²⁷ Hinttenttu gidдон darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujjanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinontto, akeeki s'eellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaa suk'k'ikkino.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna.

³⁰ Shin laafa ammanuu de'iyaawanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan ees's'iyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena untuwaappe aatsiide wooti mayzzennee?

³¹ Simmi, «Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushaanee? Woy ayaa mayyane?» yaagiide hirggoppite.

³² Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammannawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu eree.

³³ Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immana.

³⁴ Hewaa diraw, wonttibaw hirggoppite; ayaw gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiyaa waayyii de'ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna (Luk'. 6:37-42)

¹ «S'oossay hinttenttu bolla pirddena mala, hinttekka haratuwaa bolla pirddoppite.

² Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, S'oossay hinttenttu bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.

³ Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴ Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw danddayay?

⁵ Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga; hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

⁶ «Geeshshabaa kanatoo immoppite; untunttu guyye simmiide, hinttena sa"ana. K'ay ink'k'uwaa geetettiyaa hinttenttu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan oloppite; untunttu barenttu gediyaan yed'd'ana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide S'eesite (Luk'. 11:9-13)

⁷ «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite; hinttew penggii dooyettana.

⁸ Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; k'ay kariyaakko yiide s'eesiyaa uraw penggii dooyettana.

⁹ Woy hinttenttu giddon bare na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹⁰ K'ay, «Moliyaa imma» gooppe, aw shooshshaa immanawee?

¹¹ Hinttenttu iita gidiidde, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti darssi immennee!

¹² «Hewaa diraw, hara Asay hinttew ootsanaw koyyiyaa ubbabaa hinttekka asaw ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiyaa biletsaynne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

Un"a Penggiyaabaa
(Luk'. 13:24)

¹³ «Un"a penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora.

¹⁴ «Shin, de'oo afiyaa penggii un"a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa demmiyaawanttukka guutsa.

Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-44)

¹⁵ «Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiyaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa baggana wallatuwaa mala.

¹⁶ Unttuntu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte untuntta erana; aguntsay woddentsaa ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena.

¹⁷ Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa ayfee.

¹⁸ Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

¹⁹ Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

²⁰ Hewaa diraw, hintte untuntu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaa kawutetsaa gelanaappe attin, <Godaw, Godaw> giyaa ubbay gelenna.

²² Pirddaa gallassi daro Asay taana, <Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?> yaaganawantta.

²³ Taani he wode untuntta, <Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite> yaagana.

Laa"u Mala Gollatuwaa
(Luk'. 6:47-49)

²⁴ «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala.

²⁵ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddibeenna.

²⁶ «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla kees's'eedda booza asaa mala.

²⁷ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii ellekka kund-deedda. He gollii wolk'k'aama kunddetsaa kund-deedda.»

²⁸ Yesuusi bare haasayiyaawaa wursseedda wode, Asay I tamarissiyaawaan maalaletteed-dino.

²⁹ Ayaw gooppe, I untuntta tamarissiidde, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttudan giden-naa, maatay de'iyaa asaadan tamarisso di-raassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)

¹ Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda.

² He wode oolluu* oyk'k'eedda itti bitanii Yesu-usakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidoope, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.

* **8:2** Oolluu oyk'k'eedda asaa bollay boos's'ee. Hawe sakkiyaa Asay he wode de'uwaan asaana de'iyaa wogaa ubbaappe shaaket-tiide de'ee. K'aykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan s'esettee.

⁴ Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda.

Yesuusi S'eetuwaa Kaappuwaa K'oomaa Pat-seedda

(Luk'. 7:1-10)

⁵⁻⁶ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwaa Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gunddina, daro sakettiidde, soyin giseedda; hayya godo taw patsaarikkii» yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda.

⁸ Shin s'eetuwaa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa.

⁹ Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyaawanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, «Ba!» gooppe bee; k'ay yekkuwaa, «Haaya!» gooppe yee; ta k'oomaa, «Hawaa ootsa!» gooppe ootsee» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, «Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa gadiyankka be'abeykke.

¹¹ C'ora Asay awayifii doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'ananne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe uttanawantta yaagay.

¹² Shin kawutetsaan de'anaw bessiyya Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare olettana; hewaan untuntu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta» yaageedda.

¹³ Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwaa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwaa kaappuwaa k'oomay he saatiyankka pas'i aggeedda.

*Yesuusi C'ora Asatuwaa Untuntu
Harggiyaappe Patseedda
(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)*

¹⁴ Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunno be'eedda.

¹⁵ Izi kushiyaa Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyaa Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwaa bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patseedda.

*Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Metuwaa
(Luk'. 9:57-62)*

¹⁸ Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyaawantta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

19 Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa taaariissiyaa ittuu aakko yiide, «Taaariissiyaa-woo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

20 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda.

21 K'ay kaalliyaawanttuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsata baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikii» yaageedda.

22 Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawanttu barenttu anhaa moogino» yaageedda.

*Yesuusi Gotuwaanne Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)*

23 Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyaawanttu aanana beeddino.

24 Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wolk'k'aama hobbii denddeedda; shin Yesuusi gem"ishedda.

25 Aa kaalliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaarikii» yaageeddino.

26 Yesuusi untunta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo, ayaw yayyiitee?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan denddiide, gotuwaanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay c'o"u geedda.

27 Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?» yaageeddino.

*Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)*

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsan de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'k'eedda laa"u asatuu he gadiyaan de'iyaa wanttu duufuwaappe kesiide, aanana gaketteddino. Unttuntu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna.

²⁹ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi allaallii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino.

³⁰ Unttuntuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee.

³¹ Iita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidoope, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi unttunta, «Biitel!» giina unttuntu bitanatuwaappe kesi biide, guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'k'iyaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino.

³⁴ Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gaketanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

¹ Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

³ Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oossaa bolla iitabaa haasayeetee!» yaagi k'oppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee?

⁵ «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade hametta» yaagiyaawe matee?

⁶ Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi ek'k'iide, bare golle beedda.

⁸ Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa S'eeseedda
(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aad'diidde, Maatoossa yaagiyaawe k'aras'aa k'ans'siyaa saan utteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda.

Maatoossikka denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu yiide, aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe gaytaan utteeddino.

¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena tamarisiyaawe k'aras'aa k'ans'siyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw ittippe mii?» yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo aakimii koshshenna.

¹³ Shin hinttentu biide, S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaageedda.

S'oomaabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu ubbaa wode s'oomeetto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaagiide Aa oochcheeddino.

15 Yesuusi untuntunta, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda.

16 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa.

17 Ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa. Shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa"anaw bessee; laa"uukka baykkino» yaageedda.

*Yaa'iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa
Bochcheedda Mishirattibaa
(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)*

18 Yesuusi untunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha"i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne kushiya izi bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda.

19 Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawant-tunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda.

20 He wode tammanne laa"u laytsaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu.

21 Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa bochchantto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

22 Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naat-tee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man"iyaan mishiratta pas'aa aggaaddu.

23 Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakeedda wode, yeekuwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide,

24 «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'eedda.

25 Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiya oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu.

26 He waarii, he man"iyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda

27 Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiidde Aa kaalleeddino.

28 Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi untuntta, «Taani hawaa ootsanaw danddayiaawaa ammaniitee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino.

29 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untuntta, «Hinttew hinttenttu ammanuwaadan hano» yaageedda.

³⁰ Unttunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide minisiide odeedda.

³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patseedda

³² Unttunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino.

³³ Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'aan s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

Yesuusi Asaw K'aretteedda

³⁵ Yesuusi untuntta Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiiddenne kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda.

³⁶ C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirggettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'aretteedda.

³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychchaw g akka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa.

38 Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"u Asatuwaabaa
(*Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16*)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta s'eesiide, untunttu iita ayaanaa kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttoo maataa immeedda.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyaa Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa,

³ Pilip'p'oosa, Barttalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa;

⁴ bare gadew k'arettiyaa Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"atu Tamaarissanaw Kiitetteeddino
(*Mar. 6:7-13; Luk'. 9:1-6*)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppite;

⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko

⁷ biide, «Saluwaa kawutetsay mateedda» yaagiide odite.

⁸ Hargganchchatuwaa patsite; an-haa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawannta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttenttu c'oo akkeeddita; c'oo immite.

⁹ Work'k'aa woy biraa woy santtimiyaa hinttenttu kiisiyaan oyk'k'oppite;

¹⁰ woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa.

¹¹ «Hinttenttu geliyaa katamaan woy k'eeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite.

¹² K'ay golle geliidde sarotite.

¹³ He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan is's'ooppe, hinttenttu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo.

¹⁴ K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisen-naan is's'ooppe, he golleppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'ite.

¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pird-diyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pird-daa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana
(Mar. 13:9-13; Luk'. 21:12-17)

¹⁶ «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'iyaadan, ashikke gidite.

¹⁷ Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaankka hinttena lis-suwaan peeddana.

¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttenttu ek'k'iide, untunttoonne Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanita.

¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan S'oossay hinttew immiyaa diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirgoppite.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttun ak'iide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wod'isana.

²² K'ay Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyawe attanawaa.

²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yeder-ssooppe, hara katamaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwaa Is-
raa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wurssikkita.

24 «Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe darena; k'oomaykka bare godaappe darena.

25 Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untuntu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesoappe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessinto
(Luk'. 12:2-7)

26 «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena.

27 Taani hinttentoo d'umaan odiyabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeeddawaa, d'ok'k'asaan awaayite.

28 Ashuwaa wod'iyawantoo yayyoppite; untuntu, shemppuwaa wod'anaw danddaykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan d'ayissanaw danddayiyaa S'oossaw yayyite.

29 Laa"u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zal"ettikkinoo? Hinttentu Aawuwaa sheniyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa'aan wod'd'aade bayukku.

30 Shin haray atto, hinttentu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee.

31 Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttentu aad'd'iita.

Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luk'. 12:8-9)

32 «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana;

³³ shin asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa kaddana.

³⁴ «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw yeed-dawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke.

³⁵ Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa machchattokka izi bol-lotattippe shaakkanaw yaad;

³⁶ asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena.

³⁸ Bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessena.

³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee.

⁴¹ Nabiyyaa, nabiyyaa suntsaan mokkiyaawe, nabiyyaa gatiyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwaa, s'illuwaa suntsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa aanana gishettanawaa.

⁴² Ooninne ha taana kaalliyaawanttuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto buliyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana» yaageedda.

11

*S'ammak'iyaa Yohaannisappe Yesuusakko
Kiitetteedda Asatuwaa
(Luk'. 7:18-35)*

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda.

² S'ammak'iyaa Yohaannisi k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseeddawaa sisiide, barena kaalliyaawantta aakko kiittiide,

³ «Yaanaawe neeneeyye? Woy haraa naaganee?» yaagi oochchanaadan ootseedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttenttu be'iyawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite;

⁵ k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'k'eeddawanntu pas'iide geeyyiino;* tullatuu sisiino; hayk'k'eeddawanntu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino.

⁶ Tabaa sid'enna uray anjjetteddaawaa» yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayaa be'anaw Asay de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'k'aa be'anaw keseedditee?

⁸ Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa

* **11:5** Pas'iide geeyyiino giyaawaa loytsi akeekanaw 8:2 s'adenna de'iyaa biletsaan s'aafetteeddawaa be'ana danddayettee. **11:5** Isa. 35:5-6; 61:1

be'anaw keseedditee? Lo'iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen de'iino.

⁹ Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyyaa be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iyaaawaa be'eeddita.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan,
« S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa
neeppe sintsaw yeddana.»

I new ogiyaa giigissanawaa yaageedda
geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.»

¹¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday;
aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan
S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaaawe
ooninne denddibeenna; shin saluwaa
kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe
aad'd'ana.

¹² S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe
doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa
kawutetsatta daro naak'ettaw; min
baas'etiyaawanttu izo demmiino.

¹³ Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse
higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa
haasayeeddino;

¹⁴ simmi hinttenttu untunttu haasayowaa am-
mananawaa gidoope, yaanawaa geetetteedda
Eelaas ha Yohaannisa.

¹⁵ Sisiyaa haytsay de'iyaaawe siso!

¹⁶ «Shin taani ha wodiyaasaa ayaanna
leemisoo? Untunttu k'oc'aan uttiyaa naanaa
malatiino; untunttu barenttu laggetsatuwaa
s'eesiide,

¹⁷ «Nuuni hinttenttoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwaaw yetsaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita» yaagiino.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannisi s'oomiidenne woyniyaa eessaa ushennaan yiina untuntu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino.

¹⁹ Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untuntu taana, «Ha nafisaamaanne woyniyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna siik'ettee» yaagiino; shin S'oossaa aad'd'edda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda.

*Ammanennaan Is's'eedda Diraw Toshetteedda
Katamatuwaa
(Luk'. 10:13-15)*

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseedda katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunta hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda;

²¹ «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu bolla S'oossay ootseedda malaatay S'iirsoosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untuntu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay hintteppe S'iirsoosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana.

23 K'ay K'ifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay ootseedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de'anawaashshin.

24 Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana» yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luk'. 10:21-22)

25 Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaap-penne akeekanchchatuwaappe gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay;

26 Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

27 «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

28 «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemp-pissana.

29 Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite; taappe tamarite; hinttenttu sheempookka hintte shemppuwaa demmana.

³⁰ Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha» yaageedda.

12

Sambbataabaw Shiik'eedda Ooshaa (*Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5*)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin Aa kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeddino.

² Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda.

⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse higgayan nabbabi beykkitee?

⁶ Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

⁷ S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke»

yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu
eriitentto, bayizzuu bayinna asaa bolla
pirdikkita.

⁸ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa
Godaa» yaageedda.

*Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa
Patseedda*

(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa
golle beedda.

¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee;
Yesuusa mootanaw gaasuwa koyyiya asatuu,
«Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?»
yaagiide Aa oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untuntta, «Hinttenttu gidдон itti
dorssay de'iyaa uray, he dorssay Sambbata
gallassi ollaan kunddoope, oyk'k'iide
kessennawe oonee?

¹² Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide
darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi
lo"obaa ootsiyaawe woga» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne
kushiya piddi ootsa» yaagina bitanii piddi
ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko
kushiyaawaadankka pas'i aggeedda.

¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa
wooti wod'anentto mak'k'eteeddino.

S'oossay Dooreedda Aylliyyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu zoretaa eriide,
hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay Aa
kaalleedda; harggeedda ubbaa patseedda.

16-17 S'oossay nabiyaasi Isiyaasa baggana odeed-dawe polettana mala, Yesuusi asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda.

18 S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda;

«Taani dooreedda ta ayilii,

taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

19 I palumettenna; woy waassenna.

Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna.

20 Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw,

tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna;*

k'ay c'uwattiyaa muk'aaddaa

k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna.

21 Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Aa bolla barenttu hidootaa wotsana»

yaageedda.

Yesuusabaaanne Bi'eel-Zebuulabaa

(Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

22 Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda; bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda.

23 Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?» yaageeddino.

12:18 Isa. 42:1-4

*

12:20 A. Tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; hawaa guussay, maaduu baynnawanttoonni daaburanchchatoo Yesuusi keekanne garaa guussa. B. C'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatoo guzuma gidennaadan keeka guussaa.

24 Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu «Bi'eel-Zebuuli» barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

25 Shin Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Bare gidдон shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare gidдон shaakettiyaa katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna.

26 K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidoope, bare gidдон shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee?

27 Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttenttu asaw wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirdana.

28 Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggeedda.

29 «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa golle geliide, Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayee.

30 «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shiishshennawe laalee.

31 Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena.

³² Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, saluwankka S'oossay atto geena.

Lo"o Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee

(Luk'. 6:43-45)

³³ «Lo"o ayfiyaa demmanaw lo"o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttenttu dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyaawaana.

³⁴ Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw danddayiitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee.

³⁵ Lo"o Asay bare lo"o minjjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita minjjuwaappe iitabaa kessee.

³⁶ Taani hinttenttoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa.

³⁷ Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'illissana; woy ne haasayay ne bolla pirddissana» yaageedda.

Malaataa Be'anaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiyaa Asay iitanne S'oossaa

ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiya
Yoonaasa malaataappe attin, hara malaatay
imettenna.

⁴⁰ Yoonaasi wogga moliyaa uluwaan heezzu
gallasaanne heezzu k'ammaa de'eeddawaadan,
Asaa Na'aykka, biittaa gidдон heezzu gallas-
saanne heezzu k'ammaa de'anawaa.

⁴¹ Nanawe Asay Yoonaasi odeeddawaan bar-
enttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gal-
lassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte,
Yoonaasappe aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

⁴² Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew
de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe
yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hint-
tentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka
aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

*Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide
Geliyaawaa
(Luk'. 11:24-26)*

⁴³ «Iita ayyaanay asaappe keseedda wode,
barew shemppiyaa sa'aa koyyiide, haatsay
bayinna melasaanna yuuyyee; shin demmenna.

⁴⁴ He wode, «Taani aggaade yeedda ta golle
simmana» yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii
mela de'iyawaanne pitetti geeyyiide, giigi ut-
teeddawaa demmee.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa
laappu hara ayyaanatuwaa akkiide yee; he
ayyaanatuu geliide, hewaan de'iino. He bitaniyaa
de'uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiya*i* iita
asawukka k'ay hewaadan hanana» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(*Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21*)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino.

⁴⁷ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino» yaageedda.†

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda.

⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawant-tushi.

⁵⁰ Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa
(*Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8*)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda.

² Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriya giddo geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'k'eedda.

³ Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa zeranaw ke-seedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda.

† 12:47 Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan ha payduu baawa.

⁵ K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka doleedda.

⁶ Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwaan Odo Gaasuwaa
(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)*

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan oday?» yaageed-dino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin untunttoo imettibeenna.

¹² Ayaw gooppe, de'iyaaawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de'iyaaawekka aketanawaa.

¹³ Taani untunttu s'eelliidde s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa diraw, woy k'ay akeekena diraw untunttoo leemisuwaan oday.

¹⁴ «Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe pollettanawaa;

« Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana;

shin be'ikkita.

- ¹⁵ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hawe baawentto, untunttu barenttu
ayfiyaan be'ana;
barenttu haytsaan sisana;
barenttu wozanaanka akeekaana;
untunttu taakko, S'oossaakko simmana;
taanikka untuntta patsana»
yaagee.

¹⁶ «Shin hinttenttu ayfii s'eelliyaa dirawunne
hinttenttu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttenttu
anjjetteddawannta.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro
nabatuunne s'illatuu hinttenttu be'iyawaa
be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino.
Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino;
shin sisibeykkino.

*Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa
Odeedda*
(*Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15*)

¹⁸ «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa bilet-
say giyaawaa sisite.

¹⁹ Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne
ogiyaa doonaan wod'd'eedda zeretsaa mala;
s'alahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan
zeretteeddawaa mas'i diggee.

²⁰ Anc'c'o biittaan wod'd'eedda zeretsay k'aalaa
sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawantta
malatee.

21 Shin he asatuu ha"issappe attin, untuntun s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.

22 K'ay aguntsaa gidon wod'd'eeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirggus-saynne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfenaan atti aggee.

23 Tu'e biittaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwwa, ittuu usuppun tammuwwa, ittuu hatta-muwwa ayfee» yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

24 Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwwa kawutetsay bare goshshan lo"o zeretsaa zereedda bitaniyaa malatee.

25 Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.

26 Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beetteedda.

27 «Aa k'oomatuu aakko yiide, «Godaw, neeni ne goshshan lo"o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?» yaageeddino.

28 «Hewaappe guyyiyaan goday, «Hewaa morkkii ootseedda» yaageedda.

K'oomatuu, «Nuuni biide shoddanaadan dosay?» yaageeddino.

29 «Shin I, «Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna shoddanita.

30 Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkooode, taani k'oyc'iyaaawantta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite;

tamaan guddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishshiide diyiyaan k'olite» gaana» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Geetettiyaa Mitsatti Zeretsaa Leemisuwaa

(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-19)

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare goshshan zereedda.

³² He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus's'aw; shin dic'ceedda wode, hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees's'iyaawaa keena wogga mitsaa gidaaddu» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa

(Luk'. 13:20-21)

³³ K'ay Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Tamaariseedda Gaasuwa

(Mar. 4:33-34)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii,

«Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay.
Alamii med'ettoodeppe doommiide

geemmeedda yewatuwaa oday»
yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geledda; Aa kaalliyaawanttu aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa bilet-saa nuw oda» yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo"o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa;

³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo"o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaringgii s'alahiyaa kaappuwaa naanaa.

³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa wodii, wodiya wurs-setsaa; k'ay k'oyc'iyaaawanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guuddiyaawaadan, wodiya wurssetsaan hewaa mala gidanawaa.

⁴¹ Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiittanawaa; untunttu Aa kawutetsaa gidдон nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta mas'iide kessanawantta.

⁴² Yaatiide to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁴³ He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutet-saan awaadan poo'ana. Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiide biide, barew de'iyawaa ubbaa zal'iide, he goshshaa shammeedda.

Ink'k'uwaa Geetettiyaa Daro Al'o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ «K'ay saluwaa kawutetsay ink'k'uwaa geetettiyaa daro al'o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zal"anchchaa malatee.

⁴⁶ He zal"anchchay daro al'o ink'k'uwaa demmiide, biide barew de'iyawaa ubbaa zal'iide, Aa shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'k'iyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee.

⁴⁸ Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'k'iyaa asatuu abbaappe gas'aa kesiide utteeddino; yaatiide lo"o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino.

⁴⁹ Wodiyaa wurssetsaan hewaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa s'illatuwaa gidooppe k'oriide,

⁵⁰ to'enna tamaan olanawantta; hewaan untuntu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁵¹ «Hawe ubbay hinttenttoo geleeddee?» yaagiide untuntu oochcheedda.

Untuntu, «Ee» yaageeddino.

⁵² I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uuraa loytsi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay,

bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa miishshaanne ec'a miishshaa shaakki kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Is'uwaa
(Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyaan, hewaappe denddiide,

⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee?

⁵⁵ Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekkee? Aa ishatuu Yaak'ooba, Yooseefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?

⁵⁶ Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino.

⁵⁷ Unttuntu I giyaabaa akkenaan is's'eeddino.

Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchetee» yaageedda.

⁵⁸ Unttuntu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa
(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda;

² yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyaa Yohaannisa; S'oossay

ootsiyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda.

³ Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'oosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda.

⁴ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda.

⁵ Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw.

⁷ Heroodisi naatto, «Neena lo"eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziww c'aak'k'eedda.

⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu.

⁹ Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imat-saa diraw, iziww Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda.

¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda.

¹¹ Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa bare aattikko afaaddu.

¹² Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, Aa an-haa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha

yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)*

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyaan Aa kaalleeddino.

¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kaseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda; yaatiide untuntunna de'iyaa hargganchchatuwaa patseedda.

¹⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eeri katamatuwaa biide, barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntta, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa"u moliyaappe attin, haray baawa» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntta, «Hewantta, haa taakko ahite» yaageedda.

¹⁹ Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukitsaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immina, untunttu c'ora asaw gisheeddino.

²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeed-dawaa dentseeddino.

²¹ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa pay-dennaan, ichcheshu sha"aa gidiyaawaa keena.

*Yesuusi Abbaa Bollanna Hamettiidde Beedda
(Mar. 6:45-52; Yoh. 6:15-21)*

²² Yesuusi c'ora asaa moyzziidde, barena kaalliyaawantta wonggiriyaan geliide, bareppe sintsatiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda.

²³ Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay k'ammi digginakka hewaan barekka de'ee.

²⁴ Shin wonggirii he wode, abbaa bollan de'ishshin, sintsu baggana c'arkkuu c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yaanne haanne sugee.

²⁵ Bayira kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidde, untuntukko yeedda.

²⁶ Aa kaalliyaawanttu abbaa bolla I hamet-tishshin be'i dagammiide, «Hawe moyttilliyaa gi-dennee!» gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, «Ayinne baawa; taanattee; yayyoppite!» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haatsaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikkii» yaageedda.

²⁹ Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda.

P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiidde, Yesuusakko buussaa doommeedda.

³⁰ Shin c'arkkuwaa wolk'k'aa be'iide, yayy-eedda; haatsay barena mituwaa doommeedda

wode, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw taana ashshaarikkii!» yaagi waasseedda.

³¹ He man''iyaan Yesuusi bare kushiya yeddi P'es'iroosa oyk'k'iide, «Laa ha ammanuu laafeed-dawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda.

³² Unttuntu laa''uu wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda.

³³ Wonggiriya gidдон de'iyaa Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchaa Patseedda
(Mar. 6:53-56)

³⁴ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyaa gadiyaa gakeeddino.

³⁵ He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino.

³⁶ Harggiyaa Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15

Aawotuwaa Wogaabaa
(Mar. 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayne Parisaawatuu Yersaalameppe Yesuusakko yiide,

² «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe, untuntu

k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiyaameec'ettikkino» yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee?

⁴ Ayaw gooppe S'oossay, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayk'k'o yaageedda.

⁵⁻⁶ Shin hinttenttu, «Itti Asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de'iina, Hewe S'oossaawaa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessena» yaagiita; yaatiide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw azazettikkita.

⁷ Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttenttubaw timbbitiyaa odiidde,

⁸ « «S'oossay hawaadan yaageedda;
«Hawe Asay taana,
bare bolla doonaan bonchchee;
shin untunttu wozanay,
taappe haakuwaan de'ee.

⁹ Asay taw mela goyinnee;
ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,
S'oossaa higgiiyaa malatissiiide,
tamaarisseeddino» geedda» »
yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mar. 7:14-23)

¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite;

¹¹ asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni haasayeeddawaa sisiide, hank'k'etteeddawaa akeekay?» yaageed-dino.

¹³ Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa ubbay shodettanawaa.

¹⁴ Untunttoo hirggoppite; untunttu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe, laa"uukka ollaan kunddee» yaageedda.

¹⁵ P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa biletsaa nuw odaarikkii» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo k'ay ha"i gakkanawukka gelibeennee?

¹⁷ Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee?

¹⁸ Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe ke-see; asaa tunissiyaawe hewaa malaa.

¹⁹ Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaawe, woshummiyaawe, k'ay woshumanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu"iyaawe, word-duwaan markkattiyaawe, borii kesee.

²⁰ Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna» yaageedda.

*Kanaane Asaa Gideedda Itti Mac'c'awuni Amanuwaa
(Mar. 7:24-30)*

21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa geetettiyaa kata-matuu de'iyaa gadiyaa beedda.

22 Kanaane geetettiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettaarikii; ta naatto iita ayyaanay lo'enna oytsaa oyk'k'eedda» yaagaaddu.

23 Shin Yesuusi iziw ay k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Ha mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarikii» yaagiide woosseeddino.

24 Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad» yaageedda.

25 Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maadaarikii!» yaagaade aw goyinnaaddu.

26 K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda.

27 Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laaletteedda suuppaa miinot-tennee» yaagaaddu.

28 Yesuusi zaariide izo, «Ha mishirattee, ne amanuu wolk'k'aama; neeni koyyeeddawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu.

Yesuusi C'ora Hargganchchatuwaa Patseedda

29 Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda.

30 Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwaa, k'ay hara

c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi untuntta patseedda.

³¹ Hewaa diraw, Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin wobbatuu hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mar. 8:1-10)

³² Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; untunttoo ha"i miyaawe baawa. K'ay untunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, k'umaa mizennaan untuntta mela yeddanawukka koyyikke» yaageedda.

³³ Aa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazzuwaan hawaa keena asaa kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino.

³⁴ K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu ukitsayenne moletuwaappe amareedawanttu de'iino» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda.

³⁶ He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentsereetsiide barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

³⁸ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha"a attuma asaa.

³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyaan, wong-giriyaan geliide, Megedoone geetettiyaa gadiyaa beedda.

16

Malaataa Be'anaw Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino.

² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttenttu, «Saluu zo"eedda diraw, sa'ay shammanawaa» yaagiita;

³ wonttumaatsaan k'ay, «Saluu zo"iide gubba-needda diraw, hachche iray bukkanaawaa» yaagiita; saluwaa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiyaa malaataa shaakki eranaw danddaykkitee?*

⁴ Ha wodiyaa Asay iitaynne woshummiyaawe, S'oossaw ammanetennawe, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwaanne Saduk'aawanatuwaa Ir-shshuwaa
(Mar. 8:14-21)

⁵ Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino.

* **16:3** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa beni biletsatuwaan Yesuusa k'aalatuu ha paydatuwaan baawa.

6 Yesuusi untuntu, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda.

7 Untuntu barenttu gidдон, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahibeena diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

8 Shin untuntu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'c'eeddawayntoo, k'umay bayna diraw, ayaw hinttenttu gidдон haasayiitee?

9 Ha"ikka hinttentoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha"a asaa mizaade kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeditentto wozanaa aatsikkitee?

10 Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha"a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeditentto wozanaa aatsikkitee?

11 Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttentoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?» yaageedda.

12 Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe untuntu naagettana mala odettowaappe attin, munak'aan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa he wode akeekeddino.

*P'es'iroosa Ammanuwaanne Markkatetsaa
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)*

13 Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyaa gadiyaa gakkeedda wode, barena kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda.

14 Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino.

15 Yesuusi untuntta, «Yaatina hinttenttu taana oona giitee?» yaageedda.

16 Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristtoosa» yaageedda.

17 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoona na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjjetteddaawaa.

18 P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliiyaa kees's'ana; ta woosa golliiyaa haray atto, Si'ooliyaa wolk'k'aykka s'oonanaw danddayenna.

19 Taani new saluwaa kawutetsaa k'ulppiyaa immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna» yaageedda.

20 Hewaappe guyyiyaan, I Kiristtoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda
(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)*

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yerusaalame biina, taana c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawaappe attin, S'oossay dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Koshshiyaa Ogiyaa
(Mar. 8:34–9:1; Luk'. 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda; «Taana kaallanaw koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

²⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziyaa uray ashshanawaa.

²⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii?

²⁷ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta kiitanchchatuwaanna yaana

hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwaa gatiyaa immana.

²⁸ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa kesseedda.

² K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu away-fiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'ooleedda.

³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyawanttu be'eeddino.

⁴ P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyawe nuw lo"a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁶ Aa kaalliyawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino.

⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; yayyoppite» yaageedda.

⁸ Untunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa oonanne be'ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntta, «Taani Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be"eeddawaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheed-dino.

¹¹ I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubabaa giigissanawaa.

¹² Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino; hewaadankka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayissanawaa» yaageedda.

¹³ Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaawaa akeekeeddino.

Yesuusi Iita ayyaanay Oyk'k'eedda
Na'aa Patseedda
(Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Untunttu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan gulbbatiide,

¹⁵ «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode tamaan, k'ay daro wode haatsaan kunddiyaa diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii.

16 Neena kaalliyaawanttukkokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda.

17 Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiyaa geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda.

18 Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino.

20 Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus's'eedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttenttu ha deriyaa, «Hawaappe yaa shiik'a» yaaginto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne ootsanawukka danddayanita.

21 Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda

(Mar. 9:30-32; Luk'. 9:43-45)

22 Aa kaalliyaawanttu Galiilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi untuntta, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana.

23 Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzensiyaa gallassi

hayk'uwaappe denddana» yaageedda. Aa
kaalliyaawanttu daro k'aretteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiriyaaawaa

²⁴ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu
K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode,
Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu
P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe
Geeshsha Golliyaa giiraa giirenee?»
yaageeddino.

²⁵ I zaariide, «Giiree» yaageedda.

P'es'iroosi soy geledda wode, Yesuusi kasetiide
Aa, «Simoonaa, ne k'ofay ayee? Ha sa'aa kaatatuu
k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu
gadiyaa asaappe akkiino woy hara gadiyaa
asaappe akkiinoo?» yaageedda.

²⁶ P'es'iroosi, «Hara gadiyaa asaappe akkiino»
yaageedda.

Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay gi-
iranaw bessena.

²⁷ Shin nuuni ha asatuwaa hank'k'etsanaw
koyyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga;
yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyk'k'aade, Aa
doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa
neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne
giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Oonee?
(*Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48*)

¹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusakko he wode yi-ide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawe oonee?» yaageeddino.

² Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu gid-don essiide, hawaadan yaageedda;

³ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttenttu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita.

⁴ Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawaa.

⁵ K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee.

⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiyaa ooninne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaaan k'achchiide, abbaa c'iimmuwaan mitettiyaawe aw lo"a.

*D'uboo Gaaso Gidiyaawaa
(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)*

⁷ «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ «Neena kushii woy ne gedii neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaan-nanne laa"u gediyaanna med'inaa tamaan olet-tiyaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo"a.

⁹ K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa"u ayifiyaana Gaan-namiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo"a.

¹⁰ «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwaan untunttu ki-itanchchatuu ubbaa wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino.

¹¹ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeed-dawaa ashshanaw yaad.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa
(Luk'. 15:3-7)

¹² «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyawanttuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne uddup-punuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee?

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I dem-mooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee.

¹⁴ Hewaadankka, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzzeedda Asaw Ootsanaw Bessiyaabaa

¹⁵ «Ne ishay neena naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda.

¹⁶ Shin I newaa sisennaan is's'ooppe, laa"u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ub-bay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa.

¹⁷ I untunttubaa sisennaan is's'ooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is's'ooppe, ammanenna

asaadaaninne k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda.

¹⁸ «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna.

¹⁹ «K'aykka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidoope, saluwaan de'iyaa ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana.

²⁰ Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'iyaasaan, taani hewaan untunttu gidduwaan de'ay» yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda.

²² Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaa gayippe at-tin, laappunuwaa s'alalaa giikke.

²³ «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaanna miishshaa heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee.

²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa ac'uu de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.

²⁵ Shin he k'oomaw ac'uwaa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwaa c'igganaw, Aa machchattanne inne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal"ettana mala, Aa azazeedda.

²⁶ Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo guutsa wodiya naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa woosseedda.»

²⁷ Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda.

²⁸ «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittuu bareppe s'eetu biraa sant-timiyaa tal'eeddawaanna gakettiide, «Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'k'iide, Aa c'uulleedda.

²⁹ «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay guutsa wodiya naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana» yaagiide Aa woosseedda.

³⁰ «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle gelisseedda.

³¹ Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino.

³² «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha iita k'oomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad.

³³ Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw maaranaw bessennee?» yaageedda.

³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelisseedda.

³⁵ «Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu ishaw wozanaappe atto gaana d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan

de'iyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan oot-sana» yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabanne akaabaa Tamaaris-seedda

(Mar. 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyaan, Galiilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda.

² Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddanaw nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iidde, attumawaanne mac'c'awuno ootseedda.

⁵ Hewaa diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ee; untuntu laa"uu itti asaa gidiino» yaagiyaa k'aalaa nabbabibeykkitee?

⁶ Hewaa diraw, untuntu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino.

8 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna.

9 Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide, hararo akkiyaa ooninne woshummee; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshummee» yaageedda.

10 Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gidduwaan de'iyaa wogay hewaa mala gidoope, akkenaaninne gelennaan de'iyaawe lo"a» yaageeddino.

11 Shin Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay immowanttussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;

12 ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu de'iino; k'ay saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseeddawanttu de'iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiyaawe ooninne akko» yaageedda.

*Yesuusi K'eri Naanaa Bolla Bare Kushiya
Wotseedda*

(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

13 Yesuusi he wode bare kushiya guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa ahenna mala hank'k'etteeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi, «K'eeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiya untunttu bolla wotseeddawaappe guyyiyaan, hewaappe bashi beedda.

*Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa
(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)*

¹⁶ Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaa-woo, taani med'inaa de'uwaa demmanaw lo"obaa ayaa ootsoo?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi Aa, «Lo"obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo"a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyoope, azazatuwaa naaga» yaageedda.

¹⁸ Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa markkattoppa;

¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'iyaadaan siik'a» yaageedda.

²⁰ He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ub-baakka guutsatetsaappe doommaade naagaad; yaatina, taw pac'c'iyawe ayee?» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyoope, baade new de'iyawaa zal'aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade yaade taana kaala» yaageedda.

22 Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, k'arettiidde bashi beedda.

23 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa.

24 Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

25 Aa kaalliyaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

26 Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw ubbabay dand-dayettee» yaageedda.

27 P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda.

28 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa'u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa'u kawutetsaa oydiyaan uttanita.

29 Ta suntsaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu dakkuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana.

³⁰ Shin c'oratuu ha'i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratuu ha'i guyyen de'iyaawanttu sintsatanawantta.

20

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

¹ «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa ootsiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee.

² I he oosanchchatoo hachche hachche ootseed-dawaa wolk'k'aa gatiyaa c'igganaw untuntunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosis-sanaw untuntta yeddeedda.

³ «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'k'eedda hara asatuwaa be'iide,

⁴ untuntta, «Hinttentukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyya gatiyaa c'iggana» yaageedda; hewaappe guyyiyaan untunttu beeddino.

⁵ Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne ud-duppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedda.

⁶ Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiyya wode, haranttu hewaan ek'k'eeddawantta demmiide, «Oosuwaa ootsennaan kumentsaa gallassaa hawaan ayaw ek'k'i peesheedditee?» yaageedda.

⁷ «Unttunttu, «Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo» yaageeddino.

«I, «Unttunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gid-duwaa ootsanaw biite» yaageedda.

8 «Sa'ay omarssiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa, «Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawanttuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwaa dirguwaa c'igga» yaageedda.

9 «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

10 Koyro oosuwaa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw k'oppeeddino; shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwaa wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

11-12 Hewaappe guyyiyaan, «Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna untunttu oosuwaa dirguwaa k'araa ootsaadda» yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

13 «Shin I untunttuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; «Ta laggew, taani neena naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'k'aa gatiyaa taananna giigabeykkiyee?

14 Newaa akkaade ba; taani ha"i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay.

15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maatay baawee? Woy taani lo"a gideedda diraw, neeni k'anaatay?» yaageedda.

16 «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsatanawantta; sintsateeddawanttu

k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe,
s'eesetteeddawanttu c'ora; shin dooretteed-
dawanttu guutsa» yaageedda.

*Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Heezzentsuwaa
Odeedda*

(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

¹⁷ Yesuusi Yersaalame biidde, ogiyaan
barenanna biyaa tammanne laa"u barena
kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma
unttunttoo yaageedda.

¹⁸ «Be'ite, nuuni Yersaalame ha"i keseetto.
Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa kaappa-
toonne higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aatsiide
immanawantta; untuntu ta bolla hayk'uwaa
pirddaa pirddanawantta.

¹⁹ K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aat-
siide immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay
ta bolla k'iliic'anawanttanne taana lissuwaan
shoc'anawantta; yaatiide mask'k'aliyaa bolla mis-
imaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani
heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana»
yaageedda.

Zabddiyoosa Naanaa Daay Woosaa

(Mar. 10:35-45)

²⁰ He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare
naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulb-
bataade ittibaa Aa woossaaddu.

²¹ Yesuusi izo, «Aya koyyay?» yaagiide
oochcheedda.

Iza zaaraade, «Ha ta laa"u naanay ne kawutet-
saan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu
neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikkii»
yaagaade woossaaddu.

²² Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa metootanitee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.

Unttuntu, «Ee danddayana» yaageeddino.

²³ Yesuusi, «Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawannta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanntussa» yaageedda.

²⁴ Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa"u ishatoo hank'k'etteeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untuntu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawannta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita.

²⁶ Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan d'ok'k'atetsaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

²⁷ K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee.

²⁸ Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw oot-sanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

*Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda
(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)*

²⁹ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untuntta kaalleedda.

³⁰ Laa"u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteed-dawanttu Yesuusi hewaanna aad'd'iyaaawaa sisi-ide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuw k'arettaarikkii» yaageeddino.

³¹ Daro Asay untuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!» yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan ek'kiide, untuntta s'eesiide, «Taani hinttentoo ayaa ootsana mala koyyiitee?» yaageedda.

³³ K'ook'atuu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo k'arettiide, untunttu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untunttu ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21

*Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan
Yerusaalame Geleedda*

(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

¹ Untunttu Yerusaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaan de'iyaa Beete-faage geetettiyaa k'eeri katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,

² untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttent-tuppe sintsaan de'iyaa k'eeri katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite.

3 Ooninne hinttentta oochchooppe, «Goday hawantta koyyee» yaagite; ellekka I untuntta yeddi agganawaa.»*

4-5 Timbbitiyaa odiyaa nabii,

«S'iyooone katamaa asaw,

«Be'a, ne kaatii ashikke gidiide,

hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,

neekko yee» yaagite»

yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

6 Aa kaalliyaawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino.

7 Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda.

8 He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis's'eedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino.

9 Yesuusappe sintsanna hamettiyaa c'ora asayenne k'ay Aa geeduwaa kaalliyaa c'ora asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto!

Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa!

S'oossay galatetto!»

yaageedda.

10 Yesuusi Yerusaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay, «Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino.

11 Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiya Yesu-usa» yaageedda.

* 21:3 Goday: Haratuwaa godaa guussaa.

21:4-5 Zak. 9:9

21:9 Maz. 118:25, 26

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Geleedda
(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyaawanttanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laam-miyaawanttu s'arap'peezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa gup'p'i yeggiide,

¹³ untuntta, «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyaa geetettana» yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttenttu Aa bonk'k'iyaawanttu k'osettiyaa gonggoluwaa kesseeddita» yaageedda.

¹⁴ K'ook'atuunne gedii sileeddawanttu Yesu-usakko Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntta pat-seedda.

¹⁵ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne higgiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusi ootsiyaa ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode hank'k'etteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, «Hawanttu giyaawaa sisay?» yaageeddino.

Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, «Gu-utsa naanayne d'ammiyaa naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaan ak'eeda.

Ayfii d'ayeedda Balasiyaa Mitsatto

(Mar. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.

¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi gakkiiyaa wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyaa ayinne demmibeenna; izo, «Laa'entsuwaa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela aggaaddu.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu de'iyaaawanttanne sid'ennawantta gidooppe, ha balasatto taani ootseeddawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» ginttokka hanana;

²² hinttenttu ammaniide S'oossaa woos-siyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa

(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamarissishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Nee ni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odana;

²⁵ Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaappe yeeddeyye asaappe yeeddee?» yaageedda.

Unttuntu barenttu gidduwaan palumaa doom-miide, «Nuuni, «S'oossaappe yeedda» yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaaganawaa.

²⁶ Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiya gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino.

²⁷ Unttuntu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taaniikka hawaa ay maattaani ootsay-tantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

Laa"u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko biide, «Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa» yaageedda.

²⁹ Na'ay zaariide, «Biikke» geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide, woyniyaa turaa ootsanaw beedda.

³⁰ Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geed-dawaadankka aw geedda; teefa na'ay zaariide, «Lo"a ta godaw» yaageedda; shin bibeena.

³¹ Ha laa"u naanaappe bare aawuu koyyeed-dawaa ootseeddawe hak'awee?» yaageedda.

Unttuntu, «Bayiraa» yaageeddino.

Yesuusi unttunta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa akkiyaawant-tunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsatide, S'oossaa kawutetsaa gelana.

³² Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamarissiidde, hinttekkoyiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu harayatto hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyyaawaa ammanibeykkita» yaageedda.

*Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa
Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)*

³³ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa geetettiyyaaturaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, haragade beedda.

³⁴ Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiaawaa akkiide yaana mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³⁵ Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'k'iide, ituwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa shuchchaan p'alk'k'eeddino.

³⁶ K'aykka he bitanii kasewanttuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiitteedda; kotsaawatuu he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan ootseeddino.

³⁷ «Shin wurssetsaan I, «Ta na'aa untunttu bonchchanawantta» yaagiide bare na'aa untunttukko kiitteedda.

³⁸ «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gid-duwaan, «Gadiyaa laattanawe hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» yaageeddino.

³⁹ Na'aa oyk'k'iide, woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino.

⁴⁰ «Simmi woyniyaa turaa goday yiyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?» yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Untunttu, «I he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode barena gakkiaawaa wodiyaan sheed'd'iyaa hara kotsaawatoo immana» yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda;
« «Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa»
yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee?

⁴³ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide, lo"o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa.

⁴⁴ He shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me'erettana; k'ay he shuchchay asaa bolla kunddoope, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda.

⁴⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino.

⁴⁶ Unttuntu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiya giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa (Luk'. 14:15-24)

¹ Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala.

³ He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiitteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ «K'ay hara k'oomatuwaa, «S'eesetteeddawantta, «Taani k'umaa giigissaaddi; ta sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagite» yaagiide kiitteedda.

⁵ Shin s'eesetteeddawanttu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal"ew beedda.

⁶ Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino.

⁷ «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, untuntu katamaa guudisseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, «Bullachchay maketteedda; shin

s'eesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw s'eesite» yaageedda.

¹⁰ He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino.

¹¹ «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide,

¹² «Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda.

¹³ «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa d'ak'ana» yaageedda.

¹⁴ «Ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa (Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino.

¹⁶ K'ay barentta kaalliyaawanttuppenne Heroodisa baggatuwaappe amareedawantta aakko kiitteeddino. Unttuntu, «Tamaariissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaariissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka.

17 Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino.

18 Shin Yesuusi untunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'c'iitee?

19 Giiraa giiriya miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu biraa santtimiyaa aw aheeddino.

20 I, «Ha malaynne sunsay oowee?» yaageedda.

21 Hewaappe simmiide untuntta oochchina, untunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddino.

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Yaa-tooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaageedda.

22 Untunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino.

*Hayk'k'eeddawanntu Dendduwaabaa
(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)*

23 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

24 «Tamaarissiyaawoo, Muse, «Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaageedda.

25 Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan

hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda.

²⁶ K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezzetsiyaawekka, laappuntsa gakkanawukka hewaadan haneeddino.

²⁷ Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu.

²⁸ Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuu ubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita.

³⁰ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayenne akkena; mac'c'a asayenne gelenna.

³¹⁻³² Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidoope, S'oossay, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaa wanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna» yaageedda.

³³ Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino.

*Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa
(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)*

³⁴ Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o"u oot-seeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiik'eeddino.

³⁵ Unttuntu giddoppe higgiyaa tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda.

³⁶ «Tamarissiyaawoo, higgiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyyaa azazu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «*«Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda.*

³⁸ Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyyaa azazuwaa.

³⁹ K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, «*Neeni ne shooruwaa ne huup'iyaadaan siik'a* giyaawaa.

⁴⁰ Muse higgiyaa ubbayne nabatuwaa timirttii ha laa"u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda.

*Kiristtoosabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)*

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi unttunta, «Kiristtoosabaa waagiide k'oppiitee? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Unttuntu, «Kiristtoosi Daawita na'aa» yaageed-dino.

⁴³ Yesuusi unttunta, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristtoosa waagiide, «Godaa» giide s'eesii?

⁴⁴ K'aykka Daawite,
«Goday ta Godaa, Taani, «Ne morkkatuwaa,

neeni yed'd'a ek'k'iyaaawaa ootsana
gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana uttaade
taananna ittippe daannata geedda»
yaageedda.

⁴⁵ Daawite Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe,
yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita na'aa
gidii?» yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti k'aalaa zaaranaw
danddayeedda itti asaynne baawa; k'ay he
gallasaappe doommina, hara ooshaa Aa
oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23

*Muse Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne
Parisaawatuwaa Iitatetsaa*
(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda
asawunne barena kaalliyaawanttoo hawaadan
yaagiide haasayeedda;

² «Higgiyaa tamarissiyaawanttunne
Parisaawatuu Muse higgiyaa tamarissiyaa
maataanna de'iino.

³ Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala,
unttuntu hinttentta azaziyaa ubbabaa
ootsitenne k'ay naagite; shin unttuntu
ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe,
unttuntu barenttu odiyaawaa ootsikkino.

⁴ Tookkanaw dees'iyaa tookuwaa unttuntu
k'achchiide, asaa toossiino; shin barenttu
huup'iyaan haray atto, he tookuwaa birad'd'iyen
bochchanawukka koyyikkino.

⁵ «Shin untuntu barenttu oosuwa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som"iyaaninne barenttu kushiya k'esiyaan k'achchiya s'ik'isiyaanna de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa mac'araakka adussiino.

⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaanka daro lo"iyaa oydiya dosiino.

⁷ Asay gewaan barentta bonchchiidde sarotana malanne «Tamarissiyaawoo» giide barentta s'eesanaadan koyyiino.

⁸ «Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwaa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwaa, «Tamarissiyaawoo» giide s'eesoppite.

⁹ Ha sa'aan oonanne «Aawuwaa» giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee.

¹⁰ Ittuu ittuwaa, «Tamarissiyaawoo» giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee.

¹¹ Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

¹² Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'k'u gaana.

*Higgiyaa Tamarissiyaawanttunne
Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar. 12:40; Luk'. 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

13 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, asaw saluwaa kawutetsaa hinttenttu gorddiyaa diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.

14 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo am"etuwaa golliyaa hinttenttu bonk'k'iide, hinttenttoo lo"a malatanaw S'oossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyyaa pirddaa hinttenttu akkana.

15 «Lo"a malatiyaa iitatoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo hinttenttu itti uraa ammansanaw abbaaninne sa'aan yuuyyiyaa dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammansiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa"u kushiyyaa iiteedda Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

16 «Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakee» giyaa hinttenttoo k'ook'i uttiide asaa kaalet-siyaawanttoo, hinttenttoo aayyero.

17 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iyyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa Geeshsha Gollii aad'd'ii?

18 K'ay hinttenttu, Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe, ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakee» yaagiide tamarissiita.

19 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iyyee? Woy yarshshuwaa geeshsha ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii?

20 Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'iyaa uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'k'ee.

21 Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iyaa uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa giddon de'iyaa S'oossaan c'aak'k'ee.

22 Saluwaan c'aak'k'iyaa uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawaan c'aak'k'ee.

23 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anuugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiiyan de'iyaa darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotetsaanne s'illotetsaa. Haranttakka aggenaan, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta.

24 Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe uduns's'iyaa gac'c'iide, gaaluwaa mittiita.

25 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla bagga geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'k'iyaaninne uuzetetsaan kuntseeddita.

²⁶ Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaa.

²⁷ «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo"o uttiide, k'ay garssa baggana hayk'k'eedita asaa mek'etsayenne wook'k'eeditabay ubbabay kumeedita duufotuwaa malatiita.

²⁸ Hewaadanka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa baggana lo"a malatiyaa iitattsayenne makkalay kumi utteedita.

²⁹ «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa keess'siita; k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita.

³⁰ K'ay hinttenttu, «Nuuni beni nu aawotuwaa wode de'eeditawantta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin» yaagiita.

³¹ Hewaa gidoope, nabatuwaa wode'eeditawanttu naanaa hinttenttu gideeditawaa hinttenttu huup'iyaan markkattiita.

³² Simmi hinttenttu aawotuu doommeeditawaa polikkitee!

³³ «Ha shooshshattoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirdaappe waaniide attanitee?

³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiyaa tamarissiyaawantta hintteekko kiittana. Untuntuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'ananne

mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitanne katamaappe katamaa yederssanita.

³⁵ Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'oodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaap-penne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'eedda Baraakiyaa na'aa Zakkaraasa wodiyaa gakkanaw, hayk'k'eedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu murettanita.

³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiyaa asaa bolla gakkanawaa.

*Yerusaalamew Odetteedda Mino Oduwaa
(Luk'. 13:34-35)*

³⁷ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'iita; Soossay hinttenttukko kiitteeddawanttakka shuchchaan c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'iyawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁸ Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa.

³⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjetteeddawaa gaana gakkanaw, laa'entsuwaa taana be'ikkita» gay» yaageedda.

24

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide

Odeedda

(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa gidдон de'iyaa golliyaa bessanaw Aa kaalliyaawanttu aakko yeeddino.

² Yesuusi zaariide untтunta, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

Wodiyaa Wurssetsaabaa

(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:7-19)

³ Yesuusi Debre Zayite geetettiyaa deriyaa bol-lan utti de'ishshin, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay ne yuussawunne wodiyaa wurssetsaw mallay ayaa gidanee?» yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untтunta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁵ Ayaw gooppe, daro Asay ta suntsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa baletsana.

⁶ Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirggoppite; shin wurssetsay biraa.

⁷ Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; koshayenne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa.

⁸ Hewe ubbaykka koyro oytsaa mala.

⁹ «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade ubbay hinttentta is's'anawaa.

¹⁰ He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwaa aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa.

¹¹ K'ay worddo nabatuu c'oratuu denddiide, daro asaa c'immanawantta.

¹² Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa.

¹³ Shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyaa uray attanawaa.

¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutet-saa wonggalaa mishiraachchuu sa'aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanawaa.»

Bashshaa Tunatetsaa

(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

¹⁵ «Hewaa diraw, nabiyyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan ek'k'eeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaa wanttu de-riyaakko kesino.

¹⁷ Golliyyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyawaa akkanaw wod'd'oppo.

¹⁸ Gaden de'iyawe bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁹ He wode shahaara mac'c'awanttoonne d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero.

²⁰ Balguwaan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woossite;

²¹ ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaw de'ibeennabayenne k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa.

²² S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guut-siyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne atena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutsanawaa.

²³ «He wode ooninne hinttentta, «Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Hewaan de'ee» yaa-gooppe aawaa ammanoppite.

²⁴ Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa.

²⁵ Be'ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ «Hewaa diraw, Asay hinttentta, «Be'ite, Kiristtoosi bazzuwaan de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, «Be'ite, k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite.

²⁷ Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammiide, awayifii wulliyaa bagga gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ «Bakkutay de'iyaasaa shorttii shiik'ana.»

*Asaa Na'ay, Kiristtoosi Laa'entsuwaa Yaana
(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)*

²⁹ «He wode waayiyaappe guyyiyaan, elekka away d'umaana;

agenay poo'iyawaa agganawaa;
s'oolintatuu saluwaappe kunddanawantta;
k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka
k'aas'ettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay,
saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaa
asaa zarii ubbay yeekkanawantta. K'ay taani,
Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne wolk'k'aama
bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa
giddonna yiishshin, untunttu be'ana.

³¹ I bare kiitanchchatuwaa wolk'k'aama
malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew
ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan
oyddu baggappe aw dooretteedda asaa
shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa
(*Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33*)

³² «Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mitsattippe
akeekite; balasatta aac'iya wodenne izi haytsay
k'olettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu
eranita.

³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be'iyaa
wode, I matiide penggiyaa shiik'eeddawaa erite.

³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha
ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa Asay
hayk'k'idiggenna.

³⁵ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ub-
bakka aad'd'enna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(*Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30, 34-36*)

³⁶ «Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa.

³⁷ Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa.

³⁸ Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geledda gallasay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay atuma Asay akkeenne mac'c'a Asay asinaa gelee.

³⁹ Bashshaa haatsay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untuntu akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawaa.

⁴⁰ «He wode laa"u asatuu gaden ootsiyaawantuppe ittuwaa afana; ittuu attanawaa.

⁴¹ Laa"u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyaawantuppe ittinno afana; ittinna attana.

⁴² «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

⁴³ Shin kayisuu k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golliyaa goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite.

⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana.

*Iitanne Lo"o K'oomaa Leemisuwaa
(Luk'. 12:41-48)*

⁴⁵ «Yaatina, bare soy asaw k'umaa kosshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee?

⁴⁶ I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide dem-miyaa k'oomay anjjetteddaawaa.

⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa bolla suntsana.

⁴⁸ Shin k'oomay iita gidoope, «Ta goday gam"iide yaanawaa» yaagiide bare wozanaan k'oppiide,

⁴⁹ bare laggetsaa k'oomatuwaa wad'aa doommoope, matsottiyaawanttunna mooppenne ushoope,

⁵⁰ he k'oomaa goday I k'oppibeenna galla-saaninne I eribeenna saatiyaan yaana.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide,* lo"a malatiyaa iita asatuu de'iyaa saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ «He wode saluwaa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'k'iide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana.

² Untuntuppe ichcheshatuu boozatuwaa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a.

³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyk'k'eeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino.

⁴ Shin c'inc'c'atuu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'k'eeddino.

* **24:51 Aa k'ans's'ereetsiide:** Guussay kessi kare olanawaa giyaawaa.

⁵ Machchatto akkiyaawe yeennaan gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina gisi aggeeddino.

⁶ «Bilahe gideedda wode, «Be'ite, machchatto akkiyaawe gakeedda; Aa mokkanaw kare kesite» yaagiyaa wolk'k'aama c'abbuu denddeedda.

⁷ «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino.

⁸ Boozatuu c'inc'c'atuwaa, «Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuw im-meerikkitee» yaageeddino.

⁹ «Shin c'inc'c'atuu zaariide untuntta, «Aggite, nuwunne hinttenttoo gidenna; hewaa diraa hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite» yaageeddino.

¹⁰ Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliyyaa geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, «Godaw, godaw, nuw dooyaarikkii» yaageeddino.

¹² «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke» yaageedda.

¹³ «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

*Heezzu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 19:11-27)*

¹⁴ «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaa s'eesiide, barew de'iyawaa unt-tunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bi-taniyaa bessee.

¹⁵ Unttuntu huup'iyaan huup'iyaan untuntu
wolk'k'aa keenaa ittoo ichcheshu sha"a biraa, it-
too laa"u sha"a biraa, k'ay ittoo itti sha"a biraa
immiide, bare ogiyaa beedda.

¹⁶ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay
ellekka biide zal'iide, hara ichcheshu sha"a biraa
wod'iseedda.

¹⁷ Hewaadankka, k'ay laa"u sha"a biraa
akkeedda k'oomay hara laa"u sha"a biraa
wod'iseedda.

¹⁸ Shin itti sha"a biraa akkeeddawe biide,
ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi
aggeedda.

¹⁹ «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he
k'oomatuwaa goday yiide, bare miishshaa
untuntunna heetetteedda.

²⁰ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay
yiide, hara ichcheshu sha"a biraa sheed'd'iide,
«Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha"a biraa
immaadda; be'a, hara ichcheshu sha"a biraa
wod'isaad» yaageedda.

²¹ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni
lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban
ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo
ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta»
yaageedda.

²² «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yi-
ide, «Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a biraa
immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa
wod'isaad» yaageedda.

²³ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni
lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban
ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo

ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta yaageedda.

²⁴ «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, Ta godaw, neeni zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa taani eray.

²⁵ Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biit-taan moogaad; be'a, ne biray haweku yaageedda.

²⁶ «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; Ha iita azalla k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii?

²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'iyaanna akkanawaashshin atteedda.

²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akki-ide, tammu sha"a biray de'iyaawoo immite.

²⁹ Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujet-tana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de'iyaa guut-saykka aappe aketanawaa.

³⁰ Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa d'ak'ana yaageedda.

Wodiyaa Wurssetsaan Hanana Pirddaa

³¹ «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ub-batuwanna bonchchuwaan yiyaa wode, ta bonch-cho kawutetsaa oydiyaan uttana.

32 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana.

33 K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa baggana essana.

34 «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyaawantta hawaadan yaagana; «Ta Aabbu anjjeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.

35 Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saametina ushsheeddita; imatsaa gidaade biin akka mokkeeddita.

36 Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkii de oochcheeddita» yaagana.

37 «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; «Godaw, neeni koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saametina, awude be'iide ushsheeddoo?

38 Neeni imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayzzeeddoo?

39 K'ay neeni harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena be'eeddoo?» yaaganawantta.

40 Taani kaatii zaaraade, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootseeddita» yaagana.

41 «He wode, taappe haddirssa baggana de'iyaawantta taani yaagana; «Ha

shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyaa kaappoonne Aa kiitanchchatoo giigeedda med'inaa tamaan gelite.

⁴² Ayaw gooppe, taani koshattina, taana miz-ibeykkita; saamettina ushshibeykkita.

⁴³ Taani imatsaa gidaade biina, taana mokiibeykkita; kallottina mayzzibeykkita; k'ay harggina, k'ashettinakka taana be'ibeykkita» yaagana.

⁴⁴ «He wode untunttu k'ay hawaadan yaagi-ide zaaranawantta; «Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁵ «He wode taani kaatii zaaraade untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwaa maaddennaan is's'eeddawe, taana maaddennaan is's'eeddawaa» yaagana.

⁴⁶ Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana» yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Mak'k'etteeddino
(*Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53*)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaawantta,

² «Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallassaa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'k'aliyaa

bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda.

³ He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide,

⁴ asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵ Shin untuntu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

*Itti Mac'c'a Mishiratta Yesuusa
Shittuwaa C'ac'c'afaaddu*

(Mar. 14:3-9; Yoh. 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin de'ishshin,

⁷ itti mishiratta albbass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda darii al'o shittuwaa akkaade yeeddawunna k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan c'ac'c'afaaddu.

⁸ Shin Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayizzussay ayaasee?

⁹ Ayaw gooppe, ha shittuwaa al'o gatiyaan zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw dand-dayettee» yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untuntu giyaawaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa wode de'ikke;

¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa.

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'aninne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ootseeddawe odettanawaa» yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aatsiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko

¹⁵ biide, «Taani hinttenttoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina untunttu aw hat-tamu biraa k'oppiide immeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiyaa wochchee.

Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa Kawuwaa Barena Kaalliyaawanttunna Meedda

(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa hak'an giigissanee?» yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, «Kata-maa biide, itti bitaniyaa, «Tamaarissiyaawe neena, «Taw wodii gakkeedda; taani taana kaalliyaawanttunna Paasigaa bonchchiyaa gallassaa ne soyin aatsana» geedda» giite» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta aza-zowaadan ootsiide, Paasigaa bonchchiyaa gallassi maana k'umaa giigisseeddino.

²⁰ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttunna k'umaa maanaw utteedda.

²¹ Unttunttu miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

²² Unttunttu darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Bare kushiyaa taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aatsi immana.

²⁴ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddento aw lo"a shshin» yaageedda.

²⁵ Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamaaris-siyaawoo, neeni giyaawe taanee?» yaageedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'iyaan gaadda» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:15-20; 1 K'or. 11:23-25)

²⁶ Unttunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentseereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; miite; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Unttunttoo immiidde, «Ubbay hawaappe ushite;

²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa beeddino.

Yesuusi P'es'iroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode unttunta, «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

« «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalet-tanawaa»

yaagee.

³² Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda.

³³ P'es'iroosi zaariide, «Unttuntu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda.

³⁴ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda.

35 P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

36 Yesuusi he wode barena kaalliyaawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide untuntta, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

37 Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiy-oosa naanaa laa"uwaa barenanna afiide, daro kayyuwaanne uga doommeedda.

38 K'ay untuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» yaageedda.

39 Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidooppe, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda.

40 Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gem"ishowantta demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti saatenttonnekka gem"ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee?

41 Paac'iyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda.

⁴² Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴³ K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, gem"ishowantta demmeedda.

⁴⁴ K'aykka untuntta yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa woosseedda.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide immiyaa wodii gakeedda.

⁴⁶ Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakeedda» yaageedda.

*Yesuusi Bare Morkketuwaan Oyk'etteedda
(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)*

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihuday, gakki wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁸ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'k'eedda.

⁵¹ Yesuusanna de'iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵² Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'k'ana.

⁵³ Ta Aabbu daro sha"a kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani Aa woossanaw danddayiyaawaa erikkii?

⁵⁴ Yaatina, S'oossaa k'aalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw dand-dayii?» yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallasan gallasan hinttenttunna ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita;

⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeeddawe polettanaassa» yaageedda.

Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino.

Yesuusi Pirddaa Shanggo Aad'd'eedda

(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyk'k'eeddawanttu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko,

higgiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino.

⁵⁸ Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu yiide,

⁶¹ «Ha bitanii, «Taani S'oossaa Geeshsha Golliyaa kolaade, heezzu gallasaan zaaraade kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino.

⁶² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda.

⁶³ Shin Yesuusi c'o"u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaa S'oossaa suntsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristtoosa gidoope nuw oda» yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttenttoo oday; hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i

oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I ha"i boriyaawaa hinttenttu siseeddita.

⁶⁶ Hinttenttu k'ofay ayee?» yaageedda.

Unttuntu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaa-reeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyaan, untuntu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino; haranttu k'ay Aa bak'k'iide,

⁶⁸ «Kirsttoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonentto ane nuw oda!» yaageeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa gid-don utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaa-gaaddu.

⁷⁰ Shin I untuntu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda.

⁷¹ K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyaa Yesuusanna de'ee» yaa-gaaddu.

⁷² P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'k'iidde, «Taani hewaa bitaniyaa erikke» yaageedda.

⁷³ Laafaa gam"ishin, hewaan ek'k'eedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee» yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyaa erikke!» yaagiide, barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁷⁵ P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

*Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsa Pirddaw Shiik'eedda
(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-3; Yoh. 18:28-32)*

¹ Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatuu ub-batuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddino;

² untunttu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'oosaw aatsi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytsennaan aggaarikkita!» yaagiide, he man'iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide,

⁴ «Taani geeshsha asaa oytsaade nagaraa oot-saad» yaageedda.

Shin untunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayk'k'eedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa ootsanaw urk'k'aappe mi-ishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammeeddino.

⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee.

⁹ Nabiyyaa Ermaasi, «Unttunttu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,

¹⁰ Goday taana azazowaadan, urk'k'aappe mi-ishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda.

P'ilaas'oosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda
(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yoh. 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, untunttoo ayinne zaaruwaa im-mibeenna.

¹³ He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda.

Yesuusi Hayk'oo Pirddettedda

(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallasaan, Asay koyyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee.

¹⁷ Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?» yaagiide asaa oochcheedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untuntu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I eree.

¹⁹ P'ilaas'oosi pirddaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne oot-soppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma aku-muwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiit-taaddu.

²⁰ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino.

²¹ P'ilaas'oosi zaariide untuntta, «Taani untuntu laa"atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyiitee?» yaagina untuntu, «Barbbaana bil-lanaadan koyyeetto» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide untuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino.

²³ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa oot-seedde?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa

bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino.

²⁴ Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'iyawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiyaa meec'ettedda.

²⁵ Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'iliic'eeddino
(Mar. 15:16-20; Yoh. 19:2-3)

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

²⁸ Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino.

²⁹ K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaa wotseeddino; Aa ushechcha kushiyan mak'k'aa s'am"aa oytsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayihudatuwaa kaatew, saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

³⁰ Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, Aa huup'iyaa shoc'eeddino.

³¹ Untunttu Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; k'ay

mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusi Kak'etteedda

(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:25-43; Yoh. 19:17-27)

³² Unttuntu kare kesiide, itti Simoona geetetiyyaa K'ereena gade asaa demmiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wol'k'k'aan toosseeddino.

³³ Golggootaa geetettiyaasaa gakkeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'iyasaa» giyaawaa.

³⁴ Hewaan unttuntu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda.

³⁵ Unttuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino.

³⁷ K'ay, «Hawe Ayihudatuu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e baggana wotseeddino.

³⁸ Yesuusanna he wode laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

³⁹ Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino.

⁴⁰ «Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallasaa gidдон kees's'iyaawoo, ne huup'iyaa ashsha;

neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'a» yaageeddino.

⁴¹ Hewaadankka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiyaa tamarissiyaawanttunanne c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iidde, hawaadan yaageeddino;

⁴² «Harantta ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Israa'eeliyaa kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana.

⁴³ S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaa Na'aa» gee» yaageeddino.

⁴⁴ K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda kayisat-uukka hawaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusi Hayk'k'eedda

(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay d'umeedda.

⁴⁶ Udduppu saate gidiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw c'o"u gaad?» guussaa.

⁴⁷ Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisi-ide, «Ha bitanii Eelaasa s'eese» yaageedda.

⁴⁸ He man"iyaan untuntuppe ittuu wos's'iidde, ispponjjiyaa akkiide, c'aala woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa

s'eeraan wotsiide, ushshanaw Aa doonaakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yekkonttu, «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawentto be'ana» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi laa'entsuwaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka p'alk'k'etteedda;

⁵² c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratuu hayk'k'eeddawanttu, hayk'uwaappe denddeeddino.

⁵³ Unttuntu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan unttunta c'ora Asay be'eedda.

⁵⁴ S'eetuwa kaappuunne aanana Yesuusa naagiyaa wotaadaratu sa'ay k'aas's'iyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino.

⁵⁶ Unttuntu gidдон Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne Yoosefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁵⁷ Sa'ay omarssiyaa wode, Yooseefo geetettiyyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa katamaa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaalliyaawaa.

⁵⁸ Yooseefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi Yooseefo imettana mala azazeedda.

⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwa mayuwaan

⁶⁰ s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa gonddorssi wotsiide, bashi beedda.

⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan gonggoluwaa simmiide utteeddino.

⁶² Sambbataw giigettiyyaa gallasaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu P'ilaas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino;

⁶³ «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo.

⁶⁴ Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loytsi naagana mala azazaarikkii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa wuu"iide asaw, «Hayk'uwaappe denddeedda» yaaganawantta; laa'entsiyaa balay kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino.

65 P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttenttoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttenttoo danddayettiya keenaa naagishshite» yaageedda.

66 Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda
(Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiya katamaappe yeedda Mayraamane yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be'anaw beeddino.

² Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondдорssi oliide, Aa bolla kesi utteedda.

³ Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa.

⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray.

⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geed-dawaadankka hayk'uwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be'ite.

⁷ Hinttenttu ha"i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe denddi

diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide odite. Be'ite, taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.

⁸ Unttuntu yayyiiddinne k'ay daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw wos's'eeddino.

⁹ He man"iyaan Yesuusi untuntunna gaketiiide untuntta, «Saro de'iitee» yaagi aggeedda; untuntu aakko shiik'i Aa gediyaaw oyk'k'iide, aw goyinneeddino.

¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untuntu taana yaan be'anawantta» yaageedda.

¹¹ He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiyaa wotaadaratuwaappe amareedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo daro miishshaa immiide,

¹³ « «Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite.

¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi ammansana; k'ay hinttentta ayinne hirgissennaadan ootsana» yaageeddino.

¹⁵ Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiide de'ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(*Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8*)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin untunttuppe ittuu ittuu sid'eeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiik'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninne sa'aan taw imetteedda.

¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta oosite; Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untuntta s'ammak'ite.

²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiyaa wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttenttunna de'iyawaa akeekite» yaageedda.

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c